

Mange tror at runene kun er bokstavenes primitive forløpere. Men runearven stikker langt dypere enn som så. Den norrøne runearven er et ektefødt barn av gemytt, landskap og mytologierfaringer i nord og utgjør et verdensbilde, en magisk mulighet og en kilde til kraft.

Særlig for sjamaner er runene et virkningsfullt verktøy. Boken "Runmagi og shamanism" viser hvordan du kan tilegne deg denne arven. Boken kom først ut i 1990 og foreligger nå i ny og utvidet utgave. Den er et must for enhver som vil knekke runekoden. Forfatteren Jørgen I Eriksson er en sann veteran på sjamanfronten i Norden.

Den 29. april 1982 kalte han inn til et møte på kafe Vega i Stockholm for å samordne arbeidet med å gjenskape nordiske sjamantradisjoner,

Den gangen dukket det opp et 20-talls personer og resultatet av møtet ble at nettveket Yggdrasil ble grunnlagt. Den 15. juni samme år holdt en gruppe fra Yggdrasil den første seiden på århundreder i Sverige, kanskje i hele Norden. Siden den tiden har Yggdrasil vokst, blomstret og avblomstret, men Jørgen I. Eriksson har stadig dyrket sine interesser, som ved siden av runer, helbredelse, journalistikk og forfatterskap, omfatter temaer som marxisme, hellige steder, hardrock og ishockey!

Fra 1988 har Jørgen I Eriksson/Atrid Grimsson stått bak 12-14 utgivelser, alt fra titler som "Samisk shamanism", "Kosmisk Extas", "Shamanism, marxism og menniskans frigjørelse", samt også en "Svartkonstbok".

Det var "Runemagi og shamanism" som i sin tid åpnet mine øyne for runenes muligheter. Etter at jeg hadde lest den begynte jeg å oppsøke runemestre. Den første ikke uventet Jørgen I Eriksson. Det var en vellykket hendelse i den forstand at han gav meg mye pregning jeg lett kunne motta..

Den andre jeg traff var engelske Frøya Aswynn. Hun dukket opp på et sjamankurs jeg holdt i Amsterdam. Den tredje var Edred Thorsson og tilslutt Ralph Bloom.

Aswynn var en heroiske Odinst. "Det Odin sier jeg skal gjøre, det gjør jeg", proklamerte hun med stor patos. Jeg fikk følelsen av at hun kunne gjøre hva som helst som den indre stemmen hun kalte Odin kunne finne på å be henne å gjøre. Hun var en altfor heftig dame for lille meg.

Edred Thorson møtte jeg i Austin Texas, etter at jeg selv hadde holdt en runekveld basert på det han oppfattet som de nordiske tradisjonene. Han foreleste sammenhengende i en time om hvor forkastelig dette var, inkompetent, og uten dekning i germansk runologi, som var den

eneste rette og riktige. Han gjorde det helt klart at han satt på faciten og ikke minst det fikk meg til å rynke på nesen.

Den fjerde runemesteren jeg kom i kontakt med var Ralph Bloom, også amerikaner og han tolket runene på en veird måte. Sammen gikk vi tur i Nordmarka . Ved en foss trakk vi hver vår rune opp av posen. Runene hans var lagt av mammuttann fra Sibir, intet mindre. Han fikk Thursrunen, jeg fikk den blanke.

Før vi gikk inn i bilen, trakk vi igjen runer. Igjen fikk jeg den blanke. Han gryntet misfornøyd da han så sin rune, fortalte meg ikke hvem det var. Siden hørte jeg ikke noe mer fra ham. Husker noen ham nå? Han var et stort navn den gangen, men tiden har vist at hans bidrag til dette feltet ble relativt kortlivet til tross for runene han hadde var laget i flere tusen år gammelt mammutmateriale.

Jeg var ganske fersk i gemet den gangen da disse tildragelsene fant sted. Men etter møtet med disse fire, og etter å ha lest deres bøker, trakk jeg den konklusjonen at det var Jørgen I Eriksson som hadde mest å gi en sjamanspire.

Den nordiske tilnærmingen til runene kommer fra en svensk forsker som heter Sigurd Agrell. Han kom frem til at runerekkens 24 runer burde leses som et uthark, ikke som en futhark. Dette ligger bak kontroversen jeg hadde med Edred Thorsson.

Og ut fra Erikssons argumentasjon synes i alle fall jeg at Agrell/ Bjake/ Eriksson-tokningen er mest tiltalende. Forfatteren viser til hvordan uthark-systemet faller sammen med norrøne skapelsesberetninger, verdensbilder og myter og i så måte er tolkningen frisk og nyskapende.

Dessuten har dette også med uttalen av runene å gjøre. De sies annerledes, de faller liksom lettere i munnen, hvilket er en fordel når de skal messes og brukes som Nordens mantraer.

Runene er altså langt mer enn bokstavenes forløpere. De står for hemmelig kunnskap, og for hemmelig visking av denne kunnskapen. Slik er de hjelpemidler for å skape, forandre, helbrede, spå og frigjøre. De 24 enkeltrunene er hver en urlyd, kanskje hentet fra naturens mangfoldige lyder. Samlet utgjør runerekken en hel kosmologi eller en verdensanskuelse

Jørgen I Eriksson argumenterer overbevisende for runearten som et mytologisk kart på nordisk grunn. Han henviser til at systemet er som vokst frem av det nordlige landskapet, av geografi, klima, lys, lyder og dyreliv, og ikke minst fra menneskenes mentalitet og levemåter. De er kart over energier som finnes i landskap og kosmos som helhet, men kart kun, som forfatteren flere ganger påpeker. Men i så forstand føyer boksen seg inn i hans prosjekt, det å gjenskape en nordisk sjamanistisk tradisjon.

Han forteller i boken om hvordan runekraften skal forstås, hva den enkelte rune kan bety, hvordan den kan vekkes til live og tas i bruk til både spådom og helbredelse. Runer er nå blitt ganske vanlig som orakelhjelpemiddel i sjamankretser, men informasjonene om hvordan de kan brukes i helbredende retning kan være nyttig å vite for mange. Forfatteren risser opp et stjerneklart bilde, som fortsatt virker ganske friskt og up to date, kanskje mest fordi at runemagien som fag er et relativt stillestående område.

Om den nordiske veien skriver Eriksson(og oversettelsen fra svensk til norsk er gjort av undertegnede):

...sjamanen er virksom innom en åndelig eller religiøs dimensjon og utvilsomt bør man som lærling velge den tradisjonen som har vokst ut av og i det egne landskapet. (side 10)

Eriksson om runene:

Runene uttrykker den kunnskap som finns inneboende i kosmos, i selve skapelsen. Derfor kan man si at runene representerer totaliteten av all kunnskap om naturen. De finnes spredd ut og preresentert over alt i landskapet og det er gjennom å stemme oss i harmoni med landskapet at vi får innsikt i runenes vesen. Gjennom å stemme oss i harmoni med runene får vi samtidig innsikt i naturens vesen. Å studere virkeligheten er å studere runene. Å studere runene er å studere virkeligheten. (side 5)

Om verdenstreet Yggdrasil:

Yggdrasil skal ikke forveksles med selve kosmos. Det er et kart over kosmos, ett redskap eller filter for å gjøre kosmos håndterbart for bevisstheten. (side 18)

Om runemagikeren og gudene:

Runemagikeren forholder seg ydmuk men ikke underdanig ovenfor gudene. Han/hun vet at de ikke er somsoner som regjerer fra et sted i himmelen, men at de er energifelter eller energikropper som kan fremmanes og anvendes i magisk hensikt. (side 37)

Om runemagi:

Magiens sanne vesen er å gripe dirkete inn i Urds vev og nårmagien er virksom kan

magikeren med hele sin organisme kjenne at han/hun legger om trådene i veven. Det er en fysisk påtagelig opplevelse, i og for seg sublim, men enda fullt fornembar for den trenede magikeren. (side 44)

Om de enkelte runenes mening:

Når det gjelder runenes mening så er den sjamanistiske grunninnstillingen at hver og en selv må finne ut essensen av hver rune og praktisk-konkret prøve seg frem til hvordan de kan og bør anvendes. (side 56)

Om runemagi og sjamanisme:

Det er når man setter runene inn i et sjamanistisk perspektiv og forener dem med tradisjonelle sjamanmetoder som tromming, sjelereiser, utesitting, sang og seid at de kan utvikle sitt fulle potensiale. (side 67)

Når runemagien sammensmelter med sjamanismen får man en innsiktsvei som har få motsvarigheter. (side 100)

Sjamanen er en åndlig innovatør og improvisatør. (side 90)

Runene blir en selvfølgelig del av det sjamanske arbeidet,...(side 71)

Når skal man så gjøre en runeseremini?

Det finnes en rett tid og plass for alt. Den virkelig karftfulle magikern kan skape en slik tid og plass hvor som helst han/hun vil....

For riktig stor magi kan man behøve både en hellig plass av rang, rett tidspunkt på året, rett tid på døgnet og månen i rett fase. Så er det bare å gi jernet. (side 78)

Hva er den anbefalte holdningentil runearbeidet?:

Gå din egen vei, stol på egne evner, finn ut i praksis hva som virker og hva som ikke fungerer og trekk dine egne slutninger. (side 6)

På rundt 100 sider leder Eriksson leseren med myndig hånd inn i sjamanarven. Henvisningene til eldre runeskrifter er akkurat passe opplysende, uten å falle inn i akademiske spissfindigheter. Stilen er stram og konsis, rådene er konkret og klare. Boken gir god bakgrunn for å gjøre egne erfaringer.

Har jeg noen innvendinger etter alle godordene og sitatene?

Først stusser jeg på at han tillegger så liten betydning på runer som havner på ryggen. Slikt skjer hele tiden når man kaster runer uv på en duk. Det er som om han med det avskjærer direkte læring fra runene mørke sider. I andre orakelmetoder som jeg kjenner, f. eks det afrikanske knokkelorakel er den omsnudde et viktig spor og vies stor oppmerksomhet. Kanskje har Eriksson oversett noe her?

Så går det frem av teksten at Jørgen I Erikson anser at svart, negativ og destruktiv magi i praksis ikke er mulig, dette til tross for god dokumentasjon om at runene i gammel tid hyppig ble brukt både til besvergelses og beskyttelse. Jeg skulle ønske at jeg kunne dele hans syn på dette, noe jeg ikke kan. Selv en runemester blir utfordret og fristet til å bruke sin kraft negativt, ikke alle har eller kommer til å motstå fristelsen, det være seg i stort eller smått.

Dessuten skulle jeg gjerne diskutere sinnets funksjon i runemagien. Forfatteren skriver at "runorna kan ta fram omedvetet og undertrykt material og visa på krafter og energier utom og inom oss som vanligt vist er ferdolda. Gjennom et runorakel kan man komma i direkte kontakt med Urds vev..."

Dette er selvsagt. Men det som ikke kommer frem i teksten er sinnets rolle. Sinnet er forskjellig fra Verdensveven, er det spesifikt menneskelige, er den egenskapen som gjør oss annerledes enn dyr og natur. Sinnets mekanismer velger ut den virkeligheten vi er i stand til å fatte.

Som en crazy sjaman tror jeg alt finnes i sinnet, alt oppstår der fordi det alt finnes der og fremkalles i møtet mellom det mennekelige og naturen, Runenes kraft blir også til slik. Det er i sinnet at Urds vev registreres. For meg er det så innlysende at det knapt trenger å nevnes. Men hva mener runemesteren?

Til slutt vil jeg legge til en ting som forundrer meg med runene som system, og det er ingen innvending mot boken. Det er at de nære relasjonene, som far og mor, bestefar og bestemor og andre slektrelasjoner ikke finnes. Den samiske tradisjonen er bygget på slike relasjoner, slik at hver sjaman nærmest begynner som familie og slektssjaman, og det til den grad at man kan ende opp med å være beslektet med menneskeheten, allnaturen og alt liv, ja hele verden...en tilstand som er beslektet med det som ligger bak når enkelte indianersjamaner sier "Til alle mine slektninger" ved avslutningen av seremonier.

Men mine innvendinger blir kun som smuler å regne i forhold til selve kransekaken som serveres her. Skal man vite mer om runermagi og sjamanisme kommer man ikke utenom denne teksten. Fortsatt fremstår den som et pionerarbeid. "Runmagi og shamanism" er boken som kan hjelpe deg å knekke runekoden.

Den første utgaven var mer velutstyr, men denne er mer omfattende.

"Runmagi og Shamanism" og forfatterens andre bøker kan kjøpes gjennom www.norrshaman.net

Ailo Gaup